

El dibuix inquiet del vol dels ocells

Adam Chapman, *Starling Drawings (Dibuixos fets d'estornells)*. SKL Gallery, Ciutat. Fins al 28 de maig

Text i Fotos: **Pau Waelder**
pau@pauwaelder.com

La natura forma part del nostre paisatge quotidià, però tot i així no sabem respectar-la ni molt menys comprendre-la. A les ciutats ens hem acostumat a viure en un entorn adaptat a les nostres necessitats (o més aviat a la dels cotxes), estructurat segons una lògica humana i distribuït en espais als quals s'ha assignat una funció concreta (menjar, dormir, treballar, consumir...). En el món reticulat de la ciutat la natura també té un lloc assignat, degudament acotat perquè no n'envaeixi altres i amb una funció assignada (habitualment decorativa o d'esbarjo). Els animals, per la seva part, compleixen aquí igualment una funció dins un espai acotat, al menys aquells que poden ser controlats.

La natura ens presenta uns signes, uns missatges, que no sabem llegir perquè no podem seguir el ritme (massa lent per a nosaltres) dels processos naturals

matge, el seu cant o el seu vol. Però això sí, quan els seus excrements embruten els cotxes i dissolen la pedra de les estàtues, els seus crits destorben el descans dels veïns o el seu vol interfereix en el trànsit aeri, aleshores esdevenen una plaga. Potser el problema de l'home amb la natura ha estat l'encontre de dos sistemes perfectament incompatibles entre ells. D'això són un bon exemple els estornells. A la tardor i l'hivern, els cels de les ciutats al sud d'Europa s'omplen de grans bandades d'estornells que executen les seves belles coreografies (reproduint, de fet, patrons de vol que els permeten esquivar els depredadors). Amb els seus moviments sincronitzats, creen immenses taques

nic, que s'assembla a una escriptura o una dansa. Hom té la impressió d'estar veient els signes d'un llenguatge secret.

L'any 2007, l'artista de Nova York Adam Chapman presentà a la Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca una instal·lació titulada *Legible Nature (Natura llegible, 2006)*. Es tractava d'una projecció dirigida cap al sostre en la que hom podia veure un cel blau que travessaven bandades de gavines. De tant en tant, les gavines es creuaven d'una manera particular, formant una lletra. Lletra rere lletra, formaven les paraules d'un poema. D'aquesta manera, Chapman expressava el seu interès en el processos de la natura, que havia estudiat fins al punt de poder elaborar, per

Chapman desenvolupa una recerca que té com a objectiu encreuar les dinàmiques dels sistemes naturals amb sistemes culturals com són l'escriptura i la creació d'imatges

Els ocells solen escapar a aquest control. El cel és el seu espai i el seu límit, i per aquest motiu normalment ni interfereixen en la vida dels humans ni susciten més interès que una eventual reflexió poètica sobre la bellesa del seu plo-

negres en flux constant, expandint-se i contraient-se, com si un immens pinzell invisible escrigués una misteriosa cal·ligrafia al cel. De fet, aquest és un dels aspectes que fascina del vol dels estornells, el seu ritme canviant però harmò-

aquesta peça, un programari informàtic que genera contínuament les trajectòries de vol dels ocells, de tal manera que els seus moviments no són mai els mateixos, però sempre conflueixen amb precisió per crear les lletres del poema. Un altre missatge que comporta aquesta peça és la idea de la natura com quelcom que ens presenta amb uns signes, uns missatges, que no sabem llegir perquè no podem seguir el ritme (massa lent per a nosaltres) dels processos naturals. Continuant amb aquesta

obra, Chapman desenvolupa una recerca que té com a objectiu encreuar les dinàmiques dels sistemes naturals amb sistemes culturals com són l'escriptura i la creació d'imatges. Així arriba a interessar-se pel vol dels estornells. Probablement fou la sèrie *Murmur* del fotògraf Richard Bar-

durant dos anys, captant tant el costat poètic que inspira la bellesa de les formes que dibuixen en buit com el costat sinistre i amenaçador que suposa la seva massiva presència, enfosquint el cel. Com Barnes, Chapman es desplaça fins a Roma, on fa una estada gràcies al suport de l'American Academy i es

dedica a recollir els moviments dels ocells, però no en una fotografia sinó en forma d'imatge en moviment. L'artista enregistra una quinzena de vídeos durant diferents dies, que posteriorment edita per tal d'obtenir la imatge aïllada del vol dels estornells, despullada de tota referència

nes, exposada al 2007 a la Hosfelt Gallery de Nova York, la que inspirà inicialment el treball de Chapman. Barnes va fotografiar en un intens blanc i negre el vol dels estornells a un suburbi de Roma

espacial. Els vídeos són posteriorment integrats dins grans monitors de plasma i ordinadors portàtils, muntats dins un marc de fusta amb paspartú. Les obres resultants formen la sèrie *Starling Drawings (Dibuixos fets d'estornells, 2008)*: la idea de “dibuix” es fa palesa en la ràpida evolució dels núvols negres formats pels ocells, que s'estenen per la superfície d'un full de paper que l'artista ha inserit a les pantalles. Hom diria que es tracta d'una massa inquieta de grafit que es desplaça sobre el paper, com un esbós ràpid que mai arriba a quedar fixat. El concepte de dibuix, emperò, no es limita a la simple aparença sinó també a la idea d'un procés. Les sèries de dibuixos habitualment mostren el treball més íntim dels artistes, els estudis preliminars, les fases d'un treball que culmina en una peça més gran i acabada. Però en aquest cas no hi és, la peça final. Totes les obres són en constant evolució, executant els mateixos moviments en cicles prou llargs perquè ens sembli que no es repeteixen mai. Netament disposades de forma individual, en díptics, tríptics o conjunts més nombrosos, les obres fugen de tota referència a la seva base tecnològica i es mostren com a dibuixos inquietos i vius.

Chapman aprofita el condicionament cultural que fa que hom percebi el que es troba dins un marc com quelcom que s'ha d'observar, portant així l'espectador a oblidar l'enutjós concepte del salvapantalles i centrar-se en l'observació d'una imatge que es proposa com a “dibuix de vídeo”. Amb aquesta sèrie, Adam Chapman suggereix replantejar l'observació de la natura i la bellesa de les formes que aquesta genera. Però també ens presenta amb la possibilitat d'una obra d'art que no mostra només un instant, sinó tot un procés.

Imatges

Adam Chapman

Starling Drawings, 2008

Video en bucle, pantalla

Diverses mides

Drets de reproducció

cedits per a la premsa